

ÖRYGGISLEIÐBEININGAR

Útgáfudagur/útgáfa: 06.02.2008 / 4

Kemur í stað: 05.03.2004 / 3

Útskriftardagur: 6.2.2008

1. VÖRUHEITI OG FRAMLEIÐANDI

Vöruheiti: **Fantur Súr**Framleiðandi: **Mjöll Frigg hf.**

Austursíðu 2	Fosshálsi 3
603 Akureyri	110 Reykjavík
Sími: 464 9000	Sími: 512 3000
Fax: 464 9009	Fax: 587 6563
Netföng: akureyri@mjollfrigg.is	Heimasíða: www.mjollfrigg.is

Slys: Hafið samband við lækni eða Eitrunarupplýsingastöð í síma 525 1111. Hafið meðferðis merkimiða eða þessar öryggisleiðbeiningar ef leita þarf læknis. **Sími Neyðarlínunnar er 112.**

2. SAMSETNING / UPPLÝSINGAR UM INNIHALD

Innihald (m.a.):	CAS-nr.	EINECS-nr.	Varnaðarmerki	H-setn.	Styrkur
Efni					
Fosfórsýra	7664-38-2	231-633-2	C	34	15-30%
Díprópýlenglýkólmónómetyleter	34590-94-8	252-104-2			<5%
Ammóníumbíflúoríð	1341-49-7	215-676-4	C,T	25-34	<2%

Varnaðarmerki, hættu- og varnaðarsetningar, sjá lið 15.

3. VARÚÐARUPPLÝSINGAR

Varan er ætandi.

4. SKYNDIHLJÁL

Snerting við augu:	Mikilvægt! Skolið strax með miklu vatni í a.m.k. 25 mínútur. Haldið augnalokum sundurglentum á meðan. Leitið strax læknis. Augnlæknir.
Snerting við húð:	Skolið strax með miklu vatni. Fjarlægið strax fatnað, skartgripa o.þ.h. sem slest hefur á. Leitið læknis hafi húðin skaðast eða ef erting og/eða roði eru viðvarandi. Einungis læknir má meðhöndla ætingarsár.
Inntaka:	Skolið strax munn og drekkið mikið vatn. Framkallið <u>ekki</u> uppsölu! Hafið strax samband við lækni. Athugið! Reynið aldrei að koma nokkru ofan í meðvitundarlaust fólk.
Innöndun:	Ferst loft, hiti og hvíld. Skolið nef og munn með vatni. Leitið strax læknis ef mikilla óþæginda verður vart. Athugið! Reynið aldrei að koma nokkru ofan í meðvitundarlaust fólk.

5. BRUNI/AÐFERÐIR VIÐ AÐ SLÖKKVA ELD

Almennt:	Kælið nálægar birgðir af efninu með vatnsúða sé ekki unnt að fjarlægja þær hættulaust.
Brennanleiki:	Brennur ekki.
Slökkviefni:	Duft, froða, kolsýra, vatnsúði.
Hættuleg niðurbrots-efni við bruna:	Kolmónoxíð, koldíoxíð og nitroxíð geta myndast.
Hlíðarbrúnaður við slökkvistörf:	Hlíðargalli og reykköfunarbrúnaður.

6. EFNALEKI

Til verndar fólk: Sjá 8. lið. Athugið einnig að gólf geta orðið hál.

Til verndar umhverfi: Komið í veg fyrir að mikið magn vörunnar komist í niðurföll eða berist á annan hátt út í sjó eða vötn eða mengi grunnvatn eða jarðveg.

Hreinsun:

- Lítil leki: Lokið fyrir lekann og skolið niður með miklu af vatni – varist hálfu.

Mjöll Frigg hf.

Bls. 1/4

Fantur Súr

- Mikill leki: Þurrkið upp með ísogsefni, t.d. kísilgúr, mold, sagi, sandi eða slíku. Skolið síðan svæðið með miklu vatni – varist hálfu. Hafið samband við slökkvilið og heilbrigðiseftirlitið.

7. MEÐHÖNDLUN OG GEYMSLA

- Meðhöndlun:** Sýnið varúð er unnið er með vöruna og notið viðeigandi hlífðarbúnað (sjá 8. lið). Sé unnið með háþrýsttæki eða kvoðukerfi er mikilvægt að tryggja góða loftræstingu. Haldið fjarri efnum sem hvarfast geta við vöruna (sjá 10. lið) – sérstaklega klór og hreinsiefnum sem innihalda klór. Tærir mjúka málma (t.d. ál) og steinsteypu.
- Geymsla:** Geymist á læstum stað þar sem börn ná ekki til. Geymið vöruna í upprunalegu umbúðunum, lokuðum og fjarri efnum sem hún getur hvarfast við (sjá 10. lið) – sérstaklega klór og hreinsiefnum sem innihalda klór. Geymist í mesta lagi 18 mánuði frá framleiðsludegi. Æskilegt geymsluhitastig er 5-25°C.

8. EFTIRLIT MEÐ MENGUN / PERSÓNULEGUR HLÍFÐARBÚNAÐUR

- Mengunarmörk:** Engin mengunarmörk hafa verið sett fyrir vöruna. Um þau hráefni sem notuð eru í vöruna og getið er í reglugerð 154/1999 um reglur og leiðbeiningar um mengunarmörk og aðgerðir til að draga úr mengun á vinnustöðum gildir eftirfarandi:

Efni	CAS-nr.	EINECS-nr.	Meðalgildi	Þakgildi
Fosfórsýra	7664-38-2	231-633-2	1 mg/m ³	
Díprópýlengýkólómónómetyleter	34590-94-8	252-104-2	50 ppm (300 mg/m ³)	

Tæknilegar öryggisráðstafanir:

Möguleiki til augn- og húðskolonar með vatni. Vinnu skal ætíð skipuleggja og framkvæma þannig að mengun sé eins lítil og kostur er.

Persónuhlífar:

- Augu: Hlífðargleraugu eða andlitshlíf.
- Hendur: Gúmmihanskar.
- Öndunarfæri: Sé loftræsting ekki góð þegar unnið er með háþrýstidælur eða kvoðukerfi ber að nota gassgrímu með samsettum gassíum; A og P.
- Annað: Klæðist hlífðarfatnaði – sérstaklega þegar unnið er með háþrýstidælur eða kvoðukerfi.

9. EÐLIS- OG EFNAFRÆÐILEGIR EIGINLEIKAR

Útlit:	Tær, gulleitur vökvi.		
Lykt:	-		
pH:	~0,5.		
pH, þynnt lausn:	Óþekkt.	Styrkur [%]:	-
Suðumark [°C]:	>100.	Þrýstingur [kPa]:	101,33.
Bræðslumark [°C]:	<0.		
Logamark [°C]:	Ekkert.		
Íkveikjumark [°C]:	Ekkert.		
Hætta á sjálfíkveikju:	Engin.		
Eldnærandi eiginleikar:	Engir.		
Gufuþrýstingur [kPa]:	Óþekktur.	Hitastig [°C]:	-
Eðlisþyngd [kg/m ³]:	1157 ± 3.	Hitastig [°C]:	20.
Leysanleiki í vatni:	Algerlega leysanlegt.		
Leysanleiki í öðrum leysiefnum:	Óþekktur.		
Seigja [mPa·s]:	Óþekkt.	Hitastig [°C]:	-

10. STÖÐUGLEIKI OG HVARFGIRNI

- Stöðugleiki:** Varan er stöðug við tilætlaða notkun.

Hættuleg niðurbrots-efni:

Klórgegas myndast komist varan í samband við efni sem innihalda klór. Sé óþynnt vara lengi í snertingu við ál eða jafnvel tin eða sink getur vetnismyndun átt sér stað (tæring).

11. EITURFRÆÐILEGAR UPPLÝSINGAR**Eiturefnafæðilegar upplýsingar:**

Ekki þekkt, en gera má ráð fyrir því að helstu hættur tengist ætandi eiginleikum vörunnar.

Heilsuhætta:

Sjá 3. lið.

12. HÆTTUR GAGNVART UMHVERFINU**Almennt:**

Engin þeirra hráefna sem notuð eru í vöruna flokkast sem hættuleg umhverfinu.

Lífniðurbrot:

Niðurstöður rannsókna á hráefnunum sem notuð eru í vöruna sýna að þau brotna niður í náttúrunni.

Eituráhrif í vatni:

Óþynnt vara er hættuleg vatnalífverum vegna lágs sýrustigs, en þynnt hlutleysist hún fljótt. Fosfórsýra hefur hverjandi áhrif á vöxt þörunga.

Þrávirkni:

Afar ólíklegt er að einhver hráefnanna sem notuð eru í vöruna safnist fyrir í fæðukeðjunni þar sem að þau eru öll niðurbrotanleg og auk þess vatnsleysanleg.

13. FÖRGUN

Ekki má urða vöruna. Sé um lítið magn að ræða á að blanda vörunni varlega saman við mikið vatn og meðhöndlið eins og um lítinn efnaleka sé að ræða (sjá 6. lið). Hafið samband við framleiðanda eða spilliefnamóttöku ef um mikið magn er að ræða. Tómar umbúðir skal skola a.m.k. tvisvar sinnum með vatni áður en þær eru endurnýttar, endurunnar eða fargað. Gallaða vöru á að senda til framleiðanda. Að öðru leit er vísað í reglugerð 737/2003 um meðhöndlun úrgangs.

14. FLUTNINGUR**ADR (flutningar á vegum)**

SP-númer: 1805
 Innihaldslýsing: FOSFÓRSÝRA
 Þökkunarflokkur: III
 Flokkur: 8
 Hættunúmer: 80
 ADR-merking: 8

IMDG (flutningar á sjó)

UN-number: 1805
 Proper ship name: PHOSPHORIC ACID
 Class: 8
 Packing group: III
 MFAG table no.: 700
 EmS no.: 8-08

DGR (flutningar í lofti)

UN-number: 1805
 Proper ship name: PHOSPHORIC ACID
 Packing group: III

15. UPPLÝSINGAR UM LÖG, REGLUGERÐIR EÐA REGLUR

Unnið samkvæmt reglugerð 1027/2005 um öryggisblöð, reglugerð 154/1999 um reglur og leiðbeiningar um mengunarmörk og aðgerðir til að draga úr mengun á vinnustöðum ásamt síðari breytingum og reglugerð 737/2003 um meðhöndlun úrgangs. Merkingar eru í samræmi við reglugerð nr. 236/1990 um flokkun, merkingu og meðferð eitrefna, hættulegra efna og vörutegunda sem innihalda slík efni ásamt síðari breytingum.

Merking:

H-setningar:

34 Ætandi.

V-setningar:

- 2 Geymist þar sem börn ná ekki til.
- 26 Berist efnið í augu skal strax skola vandlega með miklu vatni og leita læknis.
- 28 Berist efnið á húð, skal strax þvo með miklu vatni.
- 37/39 Notið viðeigandi hlífðarhanska og hlífðargleraugu/andlitsgrímu.
- 45 Leitið umsvifalaust læknis ef slys ber að höndum eða ef lasleika verður vart; sýnið umbúðamerkingarnar ef unnt er.

---

16. AÐRAR UPPLÝSINGAR

Vottanir/samþykktir: Varan er vottuð af Umhverfisstofnun til notkunar í matvælaíðnaði (02-380).

Útgáfudagur: 06.02.2008

Útgafa: 4

Kemur í stað: 05.03.2004

Höfundur: Ásgeir Ívarsson.

Endurskoðað: Heimir Haraldsson.

Þessar öryggisleiðbeiningar eru samdar með það í huga að koma á framfæri heilsu-, öryggis- og umhverfisupplýsingum er lúta að meðhöndlun og notkun vörunnar.

Þær upplýsingar sem fram koma eru byggðar á gögnum sem framleiðandi telur áreiðanleg. Sum þessara gagna eru látin í té af hráefnaframleiðendum og því getur framleiðandi ekki ábyrgt að þau séu í alla staði rétt.

Framleiðandi getur ekki stjórnað eða haft vitneskju um aðstæður og aðferðir við meðhöndlun, geymslu, notkun eða förgun vörunnar eftir að hún hefur verið seld kaupanda. Af þessum ástæðum tekur framleiðandi ekki ábyrgð á slysum eða öðru tjóni sem rekja má til eða er á einhvern annan hátt tengt meðhöndlun, geymslu eða notkun vörunnar.

Þessar öryggisleiðbeiningar voru einungis samdar fyrir þessa tilteknu vöru og því á einungis að nota þær í því sambandi. Sé varan blönduð öðrum efnum eða hún notuð sem hluti af annarri vöru er mögulegt að þessar öryggisleiðbeiningar séu ekki lengur viðeigandi.